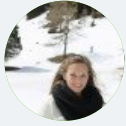

Bint

Zwg door Jessica
Zeker Weten Goed
11 March 2020

✓ Zeker Weten Goed

Auteur	Ferdinand Bordewijk
Genre	Psychologische roman, Novelle
Eerste uitgave	1934
Uitgever	Nijgh & Van Ditmar
Pagina's	119

Feitelijke gegevens

- 33e druk, 1934
- 119 pagina's
- Uitgeverij: Nijgh & Van Ditmar

Flaptekst

De Bree is een leraar die een weggepeste collega van klas 4D, bijgenaamd de Hel, mag vervangen. Hij wordt daarin bijgestaan door de uiterst dictatoriale directeur Bint die een systeem van tucht heeft ontwikkeld. Wat volgt is een psychologische oorlog die het hele schooljaar zal duren. Dan pleegt een van de leerlingen zelfmoord en neemt Bint plotseling ontslag. De vraag is of hij wel zo gestaald is als hij altijd heeft doen voorkomen.

Eerste zin

De Bree zijn denken was hoekig en nors.

Samenvatting

Aan het begin van een nieuw schooljaar, rond het jaar 1934, begint meneer De Bree op een school als docent Nederlands. Meneer De Bree gaat aan vier verschillende klassen les geven, waarbij in alle vier de klassen de leerlingen zich verschillend gedragen. Meneer De Bree moet ook de meest beruchte klas, klas 4D, les geven. Deze klas staat bekend om zijn brutale en drukke leerlingen die niet op hun mondje gevallen zijn. Het is echter wel de favoriete klas van meneer Bint, aangezien ze de vorige docent Nederlands hebben weggepest.

Meneer De Bree vindt het erg fijn dat er onder strenge omstandigheden les wordt gegeven op school. Hij pakt zijn eigen klassen dan ook erg streng aan om te laten weten wie de baas is. Zijn manier van lesgeven blijkt al snel te werken: alle leerlingen uit alle vier de klassen luisteren netjes naar hem. Toch vinden de meeste leerlingen het naar om onder de strenge omstandigheden van meneer De Bree te werken. Ze vinden hem te streng, te boos en te afstandelijk. Op een gegeven moment vragen de leerlingen zelfs of hij vrede wil sluiten in de klas, zodat het iets gezelliger wordt. Aangezien meneer De Bree overtuigd is van zijn manier van les geven, gaat hij daar niet mee akkoord. Hij zal altijd zo streng en afstandelijk les geven zoals hij nu doet.

Een leerling, Van Beek, heeft tegenover het docententeam gedreigd met zelfmoord als hij een onvoldoende krijgt voor zijn schoolwerk. Tijdens een rapportvergadering komt dit ter sprake en het docententeam vindt dat Van Beek onvoldoende gewerkt heeft om een voldoende te krijgen. Van Beek wordt dus beoordeeld met een onvoldoende. Als Van Beek dit te horen krijgt pleegt hij eventjes later zelfmoord. De directeur Bint heeft hier gemengde gevoelens bij: hij wilde niet ingaan op het dreigement, maar is tegelijkertijd ook bang dat de zelfmoord van een leerling voor een hoop problemen zorgt.

Rond Pasen gaan de leerlingen met docenten op hun jaarlijkse schoolreisje. Ze reizen via Bergen op Zoom af naar België, en vervolgens naar Noord-Frankrijk. Omdat een collega van meneer De Bree vader geworden is, moet meneer De Bree ineens mee op schoolreisje. Hij krijgt de taak om op de helft van de beruchte klas 4D letten. Onder het strenge regime van meneer De Bree verloopt het schoolreisje met klas 4D erg goed.

Nadat de leerlingen en docenten weer terug zijn op school, vraagt Bint aan meneer De Bree of hij nog een jaar langer op school les wil geven. Meneer De Bree was in de eerste instantie van plan om maar een jaartje les te geven. In de eerste instantie zegt meneer De Bree dat hij niet meer terug wil komen, maar later als hij thuis zit bedenkt hij zich toch en stuurt hij een briefje naar Bint met de mededeling dat hij toch nog een jaar les wil geven.

Als meneer De Bree het volgende schooljaar vol goede moed weer wil beginnen, blijkt dat Bint verdwenen is. Bint wilde namelijk niet meer langer als directeur op een school werken waar een leerling zelfmoord gepleegd heeft. Een collega, meneer Donkers, is de nieuwe directeur geworden.

Meneer De Bree probeert Bint thuis nog eens op te zoeken, maar keer op keer wordt hij aan de deur geweigerd. Bint doet alsof hij er niet meer is, en wil geen contact meer met anderen.

Personages

Bint

Bint is de directeur waar meneer De Bree komt werken. Hij heeft zelf een systeem bedacht, waarin de leerlingen onder streng regime les krijgen. Bint is een aardige man die wel van een grapje houdt. Daarnaast is hij erg zorgzaam voor zijn kinderen. Hij is bijvoorbeeld van plan om levenslang de schuld van zijn dochter af te betalen. Uiteindelijk stopt Bint als directeur zijnde bij de middelbare school, waarna hij geen contact meer met anderen wil hebben.

De Bree

Meneer De Bree gaat les geven op een middelbare school, omdat hij afleiding wil van zijn dagelijkse bestaan. Hij is een hele rustige man, die desondanks toch erg streng is als hij lesgeeft. Hij wil aan zijn leerlingen laten zien wie de baas is. Na school is De Bree bezig met een onderzoek naar Anna Maria van Schuurman, een vrouw die als eerste vrouw colleges aan een universiteit volgt.

Van Beek

Van Beek is een leerling die zelfmoord pleegt omdat hij een onvoldoende gehaald heeft. Van Beek is een eigenwijze jongen, die zich aan zijn woord houdt. Op een gegeven moment geeft hij aan het docententeam door dat als ze hem met een onvoldoende beoordelen, hij zelfmoord zal plegen. Uiteindelijk voegt hij daad bij het woord, en pleegt hij zelfmoord.

Quotes

"Vaste instructie, dacht De Bree. Of Bint thuis was of niet, hij liet zeggen dat hij er niet was. Zou hij haar vragen of

Bint haar misschien iets gezegd had voor hem bestemd, een boodschap had medegegeven of zo? Hij hardde zich grimmig tegen de zwakheid van deze vraag. Als Bint hem iets had willen zeggen zou zij het wel hebben overgebracht.

Bladzijde 102

"Mijn voorganger is hier weggepest. Jullie denkt natuurlijk dat je mij dat ook kunt leveren: een nieuwe leraar, een tijdelijke nogal. Je vergist je, het zal niet lukken. Ik zou jullie gemakkelijk stuk voor stuk kunnen fijnknippen. Niet uit kwaadheid, God nee, maar omdat ik dat nu es zou willen. Verduiveld jammer alleen maar, dat het niet mag..."

Bladzijde 8

"Bint heeft ontslag genomen, hij komt niet terug.' Zijn mond met de versleten tanden van de pijproker zei het zuur. Zijn gezicht was rood als altijd. Het had weinig uitdrukking. Het leek heel in de verte op de strakheid van Bint."

Bladzijde 94

Thematiek

School- en studentenleven

School- en studentenleven is het thema van dit verhaal. Meneer De Bree maakt zijn debuut als docent Nederlands op een middelbare school. Hij moet gelijk de meest beruchte klas, 4D, les geven. Onder zijn strenge regime blijken de leerlingen erg goed te presteren. Meneer De Bree krijgt zelfs ontzettend veel lol in les geven en vindt het heerlijk dat zijn hele leven in het teken staat van school. Daarnaast vindt hij het mooi om de kinderen dingen mee te geven waar ze later nog wat aan hebben.

Motieven

Schuldgevoel

Op school hebben Bint en meneer De Bree altijd gedaan alsof de dood van de leerling Van Beek niks gedaan heeft met de docenten en leerlingen. Als meneer De Bree na de zomervakantie weer op school komt en erachter komt dat Bint gestopt is als directeur, vraagt hij zich af wat de rede voor het stoppen is. Na een tijdje komt meneer de Bree erachter dat Bint als directeur gestopt is omdat hij het niet meer kon verdragen dat een leerling van hem zelfmoord gepleegd heeft. Dit is het moment waarop meneer De Bree door krijgt wat er ineens aan de hand is. Ook hij vindt het vreselijk wat er met de leerling gebeurd is. Waar hij eerst altijd zijn gevoelens negeerde, ziet hij nu ineens in wat er werkelijk gebeurd is.

Maatschappijkritiek

In de tijd dat meneer De Bree lesgeeft, vormt zich in Nederland een opkomend nationalisme. In principe vindt meneer De Bree dit een goede ontwikkeling, maar hij zit ook de nadelen van deze veranderingen. Hij wil zijn leerlingen meegeven dat ze altijd hun eigen mening mogen hebben in het leven. Hij vindt het ook erg belangrijk dat de leerlingen voor deze mening uitkomen.

Zelfdoding/zelfmoord

Zelfdoding/zelfmoord is een belangrijk motief in het verhaal. Een leerling van school, Van Beek, heeft gedreigd met het plegen van zelfmoord als hij een onvoldoende krijgt van de schoolleiding. Omdat Van Beek volgens het docententeam onvoldoende prestaties getoond heeft, krijgt hij ondanks zijn dreigement toch een onvoldoende. Uiteindelijk houdt Van Beek zich aan zijn woord en pleegt hij zelfmoord. Doordat Bint aan het einde van het schooljaar nog steeds met de zelfmoord van Van Beek worstelt, stopt hij als directeur bij de middelbare school. De

dood van een leerling Van Beek leidt er dus toe dat Bint stopt als directeur.

Opdracht

Aan mijn rector
en zijn staf

Trivia

De schrijver van dit verhaal, Ferdinand Bordewijk, is zelf docent geweest aan de Handelshogeschool. Zijn ervaringen op deze school zijn de basis geworden voor het boek 'Bint'.

Titelverklaring

De titel 'Bint' is eenvoudig uit te leggen. Bint is directeur van een middelbare school en het hele verhaal draait om hem als directeur zijnde. Het verhaal wordt door de ogen van meneer Bint en de ik-persoon, meneer De Bree, verteld. Meneer De Bree is nooit eerder docent geweest en heeft ontzettend veel respect voor Bint als persoon en de manier waarop hij de school draaiende houdt.

Structuur & perspectief

Het verhaal is vanuit twee verschillende perspectieven geschreven. Het verhaal wordt vanuit het hij-perspectief vanuit het standpunt van zowel Bint als meneer Van Bree geschreven. Vanuit deze twee personages komt er één verhaallijn en deze verhaallijn laat het verhaal vanuit het perspectief van meneer van Bree zien.

Onderstaand een quote die het gebruikte perspectief illustreert. Deze quote is vanuit het perspectief van meneer Van Bree geschreven.

'Nog eer hij thuis was wist De Bree dat hij niet tevreden was met zichzelf. Moest hij voor die andere aspiraties deze enige school laten gaan? Het voornemen om maar één jaar te blijven was een lintworm die zich in hem had vastgezet.' - bladzijde 107

Het verhaal is opgedeeld in hoofdstukken die te herkennen zijn aan een titel. Deze titel geeft aan wat er in het komend hoofdstuk verteld wordt. In totaal zijn er 28 hoofdstukken, die verdeeld zijn over 119 bladzijden.

Decor

Het verhaal speelt zich af in een school. Waar deze school precies staat, is niet bekend. De school heeft een erg belangrijke functie in het verhaal, omdat meneer De Bree docent is op deze school. Aangezien hij nog nooit eerder docent geweest is, staat zijn hele leven ineens in het teken van lesgeven.

Naast de school, speelt het verhaal zich nog in Brabant en België en Frankrijk af. De leerlingen gaan dan samen met de docenten op schoolreisje naar Frankrijk.

Het verhaal speelt zich af omstreeks 1934. Dit is een tijd waarin armoede een erg grote rol speelde in Nederland. Vanuit het verhaal komt dit ook op verschillende manieren in het boek naar voren. De conciërge en schoonmaakster van de school worden bijvoorbeeld in het verhaal ontslagen. Na hun ontslag hebben ze nog nauwelijks geld, waardoor ze aan de deur bij mensen moeten gaan bedelen. Op meerdere manieren wordt er dus een nadruk op de armoede in die tijd gelegd.

Naast armoede, komt het opkomende nationalisme ook sterk naar voren. De tijd waarin dit boek geschreven, kwam de ontwikkeling van het nationalisme sterk naar voren in Nederland. In principe vindt meneer De Bree dit een positieve ontwikkeling, maar hij wil zijn leerlingen ook meegeven dat ze altijd hun eigen mening mogen behouden.

De verteltijd is ongeveer een schooljaar. Dit is de tijd waarin meneer De Bree lesgeeft op een school.

Stijl

Wat opvalt aan de strakke schrijfstijl van Bordewijk, is dat hij erg korte zinnen gebruikt. Hierdoor lijkt het alsof het verhaal erg onpersoonlijk geschreven is. Als je als lezer een tijdje doorleest, wen je aan de schrijfstijl waardoor het verhaal makkelijker te lezen is.

Daarnaast worden er erg veel details gebruikt die het verhaal beeldend maken.

Onderstaand een quote die de gebruikte schrijfstijl illustreert:

"s Middags reden ze een slakkengang naar Ronsse. De twee werden doodgezwegen. De uitdrukking van zijn gezicht werkte nog aldoor na. De Bree vond tijd om op andere dingen te letten. Hij hoorde de kuch van Te Wigchel in het stof. Het bleef zonnig, droog, koud, met oostenwind. Zij hadden van de wind geen last, maar Te Wigchel kuchte van het stof." - bladzijde 78

Er komen geen verwijzingen naar het verleden of flashbacks in het verhaal voor, waardoor het verhaal op een chronologische manier geschreven is. Daarnaast wordt er geen gebruik gemaakt van grote tijdsprongen.

Slotzin

Toen kwam het over hem, eenvoudigweg, het hoofd te ontbloten en zacht ging hij de trap naar boven.

Beoordeling

Aangezien het verhaal uit 1934 komt, wist ik van te voren niet wat ik kon verwachten. Ik had persoonlijk verwacht dat het verhaal een hele ouderwetse schrijfstijl zou hebben, waardoor het verhaal moeilijk te lezen was. Toch is dit niet waar. De schrijfstijl is anders dan de huidige manier van schrijven, maar toch vond ik het een erg prettig boek om te lezen. Het verhaal zelf is interessant opgeschreven, waardoor de aandacht van de lezer bij het verhaal blijft. Daarnaast is het verhaal niet zo heel erg moeilijk, waardoor het makkelijk te begrijpen is.

Al met al vond ik het een leuk boek om te lezen. Als je een relatief makkelijk boek zoekt om voor de Nederlandse lijst te lezen, is dit zeker een aanrader!

Recensies

"Vooral in de eerste hoofdstukken, waarin De Bree met harde hand huishoudt in De Hel, werkt dat op de lachspieren – bij iedere herlezing weer sterker, hoewel ik me kan voorstellen dat er ook lezers zijn die op den duur murw worden van Bordewijks mokerslagen. Gelukkig is Bint precies kort genoeg, minder dan tachtig bladzijden."

<http://nrcboeken.vorige.n...et-klimmen>

Bronnen

Ferdinand Bordewijk

http://nl.wikipedia.org/w..._Bordewijk